

Nederlandse Mycologische Vereniging

Maandjournaal Paddenstoelen

Nummer 35

1 april 2024

Van de redactie

Het voorjaar is in volle gang en inmiddels is ook de zomertijd weer ingegaan. Moeder Natuur ontwaakt en laat ons weer genieten van alles wat groeit, bloeit, kruipt en vliegt. Het zal niemand zijn ontgaan dat de weersomstandigheden tot nu toe erg nat zijn geweest. De paddenstoelen reageren daar goed op en er worden al volop morieljes, Voorjaarspronkriders, Vingerhoedjes en andere voorjaarspaddenstoelen gemeld.

In de **Terugblik** besteden we aandacht aan een aantal Natuurberichten. Bijzondere Waarnemingen zijn er dit jaar nog steeds niet gemeld. In de **Vooruitblik** bespreken we de Paddenstoel van de Maand (het Zilveren boomkussen) en willen we graag de aandacht vestigen op de online-lezing "Het ontdekken van de immense diversiteit aan schimmels in de ongerepte nevelwouden van Honduras". Deze online-lezing zal op 22 april worden verzorgd door *Libelje Mortier*, Masterstudent aan de Universiteit Gent.

Verder in dit nummer een artikel van *Carolien Reindertsen* over de Rhododendronknopvreter

Heel veel leesplezier!

Hartelijke groet, Carolien en Jan

Terugblik

1 maart Vele Ruig elfenbankjes op berkenstammetjes van padranden

Eind februari waagde een groepje mycofielen het erop om tussen de buien door te kijken of er iets bijzonders te vinden was in het park in de buurt. De weken ervoor had het vrijwel onophoudelijk geregend waardoor de paden erg zompig waren. Ze kwamen over een paadje waarvan de randen met Berkenstammetjes waren verstevigd. Hierop werden enige tientallen exemplaren van het saprotrofe Ruig elfenbankje gevonden. Lees [hier](#) het hele Natuurbericht.

Ruig Elfenbankje (Martijn Oud)

6 maart Klontjes determineren (niet) voor beginners

Willem Roos is nog niet lang lid van de Nederlandse Mycologische Vereniging, maar hij deed op een van zijn eerste excursies al een leuke vondst. In de duinen vond hij op een dood dennentakje trillende klontjes. Een trilzwam dus, en vermoedelijk was het de niet algemene Bruinesuikerzwam. Maar om zeker te zijn van de naam, moest de microscoop eraan te pas komen. Lees [hier](#) alles over de vondst van Willem.

Bruinesuikerzwam (Martijn Oud)

14 maart Verschijnen alle Vroege franjehoeden alleen in het voorjaar, of zit het anders?

Al vroeg dit jaar werden er al verschillende exemplaren van de Vroege franjehoed gevonden en ze zijn nog steeds aan te treffen. Niet op dood hout, zoals de meeste franjehoeden, maar gewoon op de grond met een voorkeur voor humusrijke plaatsen. Is het zo dat als je nu een Vroege franjehoed hebt gevonden je te maken hebt met de vondst van een voorjaarsbode, of is dat maar flauwekul? Lees alles over de Vroege franjehoed in [dit Natuurbericht](#).

Vroege franjehoed (Piet Brouwer)

20 maart Vochtige natuurgebieden betekenen meer kans op inktzwammen

Het heeft zoveel geregend dat in menig natuurgebied in Noord-Holland de wandelpaden voor een deel onbegaanbaar zijn geworden. Diepe plassen maken het vrijwel onmogelijk om de routes te vervolgen, ook met laarzen aan. Na het besluit om op een droger moment terug te keren, werden er door een werkgroep een flink aantal Bruine kale inktzwammen ontdekt. Lees het [hier](#).

Bruine kale inktzwam (Martijn Oud)

28 maart Een mooie vondst, maar weer niet de eerste!

Het is altijd mooi om een Voorjaarspronkridder te vinden. Nederland kent momenteel zeven soorten van het genus *Calocybe*, waaronder de Voorjaarspronkridder. De Voorjaarspronkridder is een bodembewonende saprotroof die vooral op humeuze plaatsen wordt aangetroffen. De soort heeft een drie tot tien centimeter brede hoed en is in een jong stadium half bolvormig. Later spreidt hij uit en is hij vaak onregelmatig gebogen. Het matte en droge oppervlak vertoont meestal een witte tot roomwitte kleur, maar sommige exemplaren kunnen ook gelig of bruinachtig zijn. De drie tot tien centimeter lange en tot vier centimeter brede wat plumpe steel heeft een stevige consistentie en is wit van kleur. De smalle en dicht op elkaar staande lamellen zijn wit. Deze zijn bochtig aangehecht aan de steel of met een tandje op de steel aflopend. Het vlees is dik. De smaak is sterk meelachtig, evenals de geur van het vlees. Lees [hier](#) alles over de Voorjaarspronkridder.

Voorjaarspronkridder (Martijn Oud)

30 maart SoortenNL presenteert nieuwe editie cursus Planten en Dieren Herkennen

Speciaal voor natuurliefhebbers die meer willen leren over planten, dieren, bomen, paddenstoelen, vlinders, insecten en andere mooie natuur die Nederland rijk is, organiseert SoortenNL de cursus Planten en Dieren Herkennen. Van 9 mei tot en met 11 juli is er elke week een online les waarin onze eigen natuur centraal staat, inclusief huiswerkopdrachten en een certificaat. Meer informatie over deze cursus vind je [hier](#).

BASISCURSUS PLANTEN EN DIEREN HERKENNEN

Vooruitblik

Paddenstoel van de Maand

De [PvdM](#) van april is het Zilveren boomkussen.

Zilveren boomkussen (Aldert Gutter)

Knolkelkjes op Speenkruid *Stip Helleman*

[Gewijzigd emailadres](#)

In het maandjournaal van 1 maart hebben we aandacht besteed aan een project van Stip Helleman met betrekking tot Knolkelkjes op Speenkruid. Het emailadres dat in het artikel is opgenomen, is echter gewijzigd in stip@helotiales.nl. Gaarne jullie reacties naar dit gewijzigde emailadres. Voor verdere informatie zie het vorige maandjournaal.

Rhododendronknopvreter nu volop te vinden *Carolien Reindertsen*

Nu het voorjaar reeds op gang lijkt te komen, is dit het uitgelezen moment om uit te kijken naar de Rhododendronknopvreter. De soort is gemakkelijk te vinden en te herkennen op de dode knoppen van bepaalde soorten Rhododendrons. De kleine zwartgrijze speldenknopjes zijn nauwelijks te missen op de bruine knoppen. Meestal is de slechte conditie van de rhododendronstruik al een goede indicatie om de knoppen (en het blad) eens nader te inspecteren op de aanwezigheid van de knopvretertjes.

Rhododendronknopvreter (Niels Eimers)

Rhododendroncicade

De Rhododendronknopvreter wordt verspreid door de Rhododendroncicade (*Graphocephala fennahi*), een kleurrijke cicade die pas sinds 1964 voor het eerst in Nederland werd aangetroffen. Deze *exoot* (een organisme dat zich heeft gevestigd in een land waar het oorspronkelijk niet vandaan komt) is afkomstig uit Noord-Amerika en is vanuit daar tussen het kweekmateriaal meegelift naar Europa.

De cicaden planten zich uitsluitend voort op rhododendronstruiken. Tussen juli en september leggen ze hun eitjes tussen de bloemknoppen en vervolgens komen de larven uit op het moment dat de Rhododendron in het voorjaar gaat bloeien. De bloemknoppen worden tijdens het leggen van de eitjes besmet met de anamorfe schimmel (een schimmel waarvan geen seksueel stadium bekend is) die de cicaden bij zich dragen. In de winter worden de eitjes beschermd door de knop en in het voorjaar dient

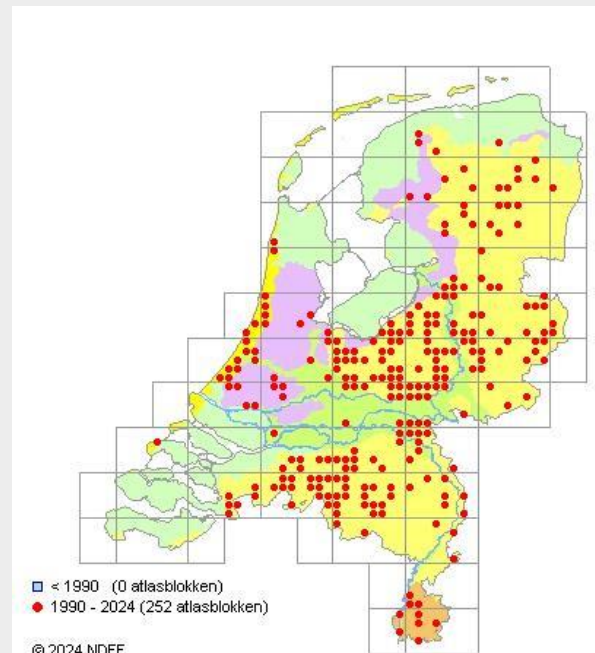
dezelfde knop als voedsel voor de larven. De besmette knoppen komen niet uit, maar worden als het ware gemummificeerd. De zwammetjes zijn pas het jaar erop zichtbaar.

Rhododendroncicade (Rineke Dedding & Axel Duivenvoorden)

Voorkomen in Nederland

De soort lijkt bezig te zijn aan een flinke opmars en is inmiddels al bekend van 256 atlasblokken. Kom je nu de Rhododendronknopvreter (of de cicade) tegen en wil je die graag melden, dan kan dat via de gebruikelijke kanalen als Telmee, Verspreidingsatlas en Waarneming.nl.

Verspreiding Rhododendronknopvreter in Nederland (Bron: www.verspreidingsatlas.nl)

Online-lezing

Het ontdekken van de immense diversiteit aan schimmels in de ongerepte nevelwouden van Honduras

Datum en tijd

22 april 2024 om 19.30 uur via zoom (link: <https://us06web.zoom.us/j/89996127455>)

Spreker

Libelje Mortier, Masterstudent aan de Universiteit Gent, over haar onderzoek

Toelichting

Nevelwouden staan hoog op de lijst van 's werelds meest bedreigde ecosystemen. Deze waardevolle maar kwetsbare gebieden herbergen een enorme diversiteit aan leven, maar de tijd tikt om ze te beschrijven en beschermen. Tijdens een lange termijn studie in één van de nevelwouden in Honduras, gelegen in Cusuco National Park, proberen we meer te weten te komen over de diversiteit aan fungi in deze prachtige stukken natuur. We beschrijven nieuwe soorten en proberen verbanden te leggen met habitat en klimatologische factoren zoals neerslagpatronen, plantgemeenschappen, en hoogte. Deze boeiende dataset leidt tot verdere vragen zoals: "Kunnen we hieruit ook thema's zoals "islands in the sky" bestuderen?" en "Is het mogelijk om schimmels te betrekken bij conservatiemaatregelen?"

Excursies

De komende maanden zijn er weer volop excursies. Voor een overzicht daarvan, zie [hier](#)

Colofon

Het Maandjournaal Paddenstoelen is een digitale uitgave van de Nederlandse Mycologische Vereniging (NMV) en biedt een terugblik op het nieuws op paddenstoelengebied van de afgelopen maand en te verwachten gebeurtenissen van de komende maand. De redactie is in handen van Carolien Reindertsen en Jan Knuiman. Iedereen kan een gratis abonnement nemen op deze NMV-uitgave en dit ook weer opzeggen door een email te sturen naar: [abonnement](#)

Ben je een interessant nieuwtje op paddenstoelengebied tegengekomen of heb je misschien wel een bijzondere vondst gedaan? Neem dan even contact met ons op door een email te sturen naar: [redactie journaal](#)

Disclaimer

Deze NMV-uitgave is met grote zorg samengesteld. Desondanks kunnen er geen garanties gegeven worden met betrekking tot de volledigheid, juistheid of actualiteit van de gegeven informatie in deze uitgave. De NMV of de redactie van deze uitgave kan niet aansprakelijk gesteld worden voor de inhoud van deze informatie of voor de gevolgen van het gebruik daarvan. Aan de gegevens, zoals die in deze uitgave worden weergegeven, kunnen geen rechten worden ontleend.